

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA. 410.001.10.2021

Płk Grzegorz Gotowicz
Komendant
26 Wojskowy Oddział Gospodarczy
w Zegrzu
ul. Juzistek 2,
05-131 Zegrze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 29 Obrona narodowa przez Komendanta
26 Wojskowego Oddziału Gospodarczego

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	26 Wojskowy Oddział Gospodarczy w Zegrzu ¹ , ul. Juzistek 2, 05-131 Zegrze
Kierownik jednostki kontrolowanej	Płk Grzegorz Gotowicz, od 4 kwietnia 2018 r. Komendant 26 Wojskowego Oddziału Gospodarczego w Zegrzu
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust.1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrole	Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Warszawie.
Kontrolerzy	Zbigniew Dudzik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/34/2021 z 26 stycznia 2021 r. Karolina Zawadzka – Kozłowska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/36/2021 z 29 stycznia 2021 r.

(akta kontroli tom I, str.1-8)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego 26.WOG na 2020 r. w ramach części 29 Obrona Narodowa, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności.
Zakres kontroli	Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> - działania związane z windykacją należności; - realizacja wydatków budżetu państwa; - sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2020 r. w zakresie operacji finansowych; - system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań. Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: <ul style="list-style-type: none"> - analiza stanu należności pozostałych do zapłaty; - analiza realizacji wydatków z budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków; - szczegółowa analiza wybranej próby wydatków; - analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego; - analiza stanu zobowiązań; - analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań; - analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.</i>

¹ Dalej: 26.WOG lub Oddział.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie przez 26.WOG planu finansowego na 2020 r.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W wyniku kontroli 3,2% wydatków zrealizowanych w 2020 r. przez 26.WOG stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi. Wydatki te zostały rzetelnie skalkulowane i wykonane w granicach ustalonego planu finansowego, w kwotach i terminach wynikających z zaciągniętych zobowiązań i przepisów prawa. Decyzje o ich realizacji były poprzedzone zastosowaniem procedur określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁴. Celowość ponoszonych wydatków opisywano w załącznikach do wniosków o wszczęcie analizowanych postępowań, jednak nie zawierały one uzasadnień wymaganych załącznikiem nr 6 do Regulaminu udzielania zamówień publicznych 26.WOG⁵.

Środki finansowe przeznaczano na realizację statutowych zadań Oddziału, natomiast w jednym przypadku dokonanie wydatku nastąpiło pomimo braku jego ujęcia w planie zakupów promocyjnych, a w dwóch dokonano wydatków mimo braku zatwierdzenia wniosku o udzielenie zamówienia z wyłączeniem stosowania ustawy Pzp. Niezgodnie z postanowieniami § 5 zawieranych umów⁶ dot. sposobu i warunków realizacji przedmiotu umowy, protokoły odbioru usług przeglądów i konserwacji urządzeń technicznych nie były podpisywane przez Użytkownika.

Sprawozdania budżetowe zostały sporządzone w terminach określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej⁷, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁸, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁹.

26.WOG prowadził dokumentację należności, działań windykacyjnych oraz bieżącą kontrolę terminowości regulowania należności. Komendant 26.WOG podejmował działania windykacyjne, jednak w ich rezultacie nie wyegzekwowano żadnej zaległości. Stwierdzone nieprawidłowości polegające na niewykonywaniu czynności informacyjnych wobec dłużników dotyczące wysyłania wezwań do zapłaty, wymaganych wewnętrznymi Procedurami monitorowania i windykacji należności 26 Wojskowego Oddziału Gospodarczego, nie miały jednak wpływu na skuteczność ich dochodzenia i nie spowodowały przedawnienia należności.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej¹⁰ kontrolowanej działalności

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm. Dalej: ustawa Pzp.

⁵ Wymagana w pkt 2 załącznika nr 6 Regulaminu udzielania zamówień publicznych w 26.WOG, Nr ew. 268/WŁ, wprowadzony rozkazem dziennym Komendanta 26.WOG Nr Z-45/19 z 5 marca 2019 r.

⁶ Np. umowa nr 198/INFR/2020 z dnia 11.08.2020 r.

⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 1564, ze zm.

⁸ Dz. U. z 2014 r. poz. 1773.

⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 704, ze zm.

¹⁰ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

Opis stanu
faktycznego

1. Dochody budżetowe – windykacja należności

Dochody budżetowe na 2020 r. zostały w 26. WOG zaplanowane w wysokości 1004,0 tys. zł¹¹, a wykonane w wysokości 848,2 tys. zł (84,5% planu) i były niższe o 266,8 tys. zł (o 23,9%). w porównaniu do 2019 r. Głównymi źródłami uzyskanych dochodów były wpływy z usług (§ 8300), które wyniosły 564,0 tys. zł oraz wpływy z różnych dochodów (§ 0970) w kwocie 180,5 tys. zł, co stanowiło łącznie 87,8% dochodów ogółem.

W 2020 r. nie wystąpiły dochody wynikające z przepisów ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹².

(akta kontroli tom I str. 13-14)

Wg stanu na koniec 2020 r. należności pozostałe do zapłaty wyniosły 2 786,5 tys. zł, w tym zaległości netto 2 420,6 tys. zł. Najwyższą kwotowo pozycję stanowiły należności w § 0950 *wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów*, które wyniosły 1 538,4 tys. zł (tj. 55,2% należności pozostałych do zapłaty), a zaległości 1 240,2 tys. zł (tj. 51,2% zaległości) oraz w § 0970 *wpływy z różnych dochodów* – 789,2 tys. zł (tj. 28,3% należności pozostałych do zapłaty), a zaległości 779,0 tys. zł (tj. 32,2% zaległości). W porównaniu do 2019 r. nastąpił wzrost zarówno należności pozostałych do zapłaty ogółem o 283,5 tys. zł (o 11,3%), jaki i zaległości – o 262,6 tys. zł (o 12,2%). Komendant 26.WOG wyjaśnił, że spowodowane to było zwiększeniem roszczeń spornych z kwoty 230,5 tys. zł do kwoty 345,7 tys. zł, wartości odsetek, w szczególności aktualizowanych kwartalnie od należności wymagalnych oraz wystawionych w 2020 r. not obciążeniowych.

(akta kontroli tom I str. 15-17, 200)

Wg stanu na koniec 2020 r. nie wystąpiły należności przedawnione, a wysokość należności spornych, dochodzonych w sądach, wynosiła 345,7 tys. zł¹³. W 2020 r. zawarto dwie umowy o rozłożenie należności na raty¹⁴ na kwoty: 11,3 tys. zł (należność została spłacona w całości na koniec 2020 r.) oraz 11,0 tys. zł (na koniec 2020 r. do zapłaty pozostały 3 raty w wysokości łącznej 3,3 tys. zł). W 2020 r. nie umarzano należności ani też nie odraczano terminu ich zapłaty. Nie wystąpiły należności nieściągalne.

(akta kontroli tom I str. 17, 27-46, 201)

Komendant 26.WOG wprowadził do stosowania „Procedury monitorowania i windykacji należności 26 Wojskowego Oddziału Gospodarczego”¹⁵ określające zasady monitorowania i kontroli należności, czynności przedwindykacyjne, windykacyjne (przedsądowe oraz sądowe), zasady udzielania ulg w regulowaniu należności, obowiązki i uprawnienia osób uczestniczących w procesie windykacji. Procedury te były zgodne z przepisami art. 55-58 oraz 60 i 64 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁶, jednak nie wskazano w nich terminów sporządzania i przekazywania do komórki księgowości, przez dysponentów wewnętrznych, dokumentów będących podstawą do bieżącego określania, ustalania i ujmowania należności.

(akta kontroli tom I str. 47-54)

¹¹ Korekta planu dochodów z dnia 1 listopada 2020 r. do kwoty 1003,5 tys. zł.

¹² D. U. poz. 1842, ze zm.

¹³ Ewidencjonowane na koncie 240 0011.

¹⁴ Na podstawie przepisów odrębnych, tj. ustawy o odpowiedzialności majątkowej żołnierzy zawodowych.

¹⁵ Rozkaz dzienny Komendanta 26.WOG nr Z-235/17 z 5 grudnia 2017 r., dalej: Procedury.

¹⁶ Dz.U. z 2021 r. poz. 305

Komendant 26. WOG wyjaśnił, iż zakres kontroli wykonania umów określony został w Instrukcji obiegu dokumentów 26.WOG, z której wynika, iż kontrola ta winna być realizowana niezwłocznie. Brak wskazania konkretnych terminów w Procedurach wynikał z potrzeby zapewnienia odpowiedniej (różnej w danym przypadku) ilości czasu niezbędnego do prawidłowego wyliczenia kar.

(akta kontroli tom I str. 409-410)

Analiza ośmiu zaległości¹⁷ na łączną kwotę 1 151,5 tys. zł (47,6% należności zaległych w kwocie w wysokości 2 420,6 tys. zł) wykazała, że 26.WOG nie wykonywał zgodnie z Procedurami czynności informacyjnych: wobec wszystkich dłużników w zakresie wysyłania ostatecznych przedsądowych wezwań do zapłaty, wobec czterech nie wysłał drugiego wezwania do zapłaty, a wobec jednego dłużnika nie wysłał żadnego wezwania do zapłaty. W analizowanych ośmiu przypadkach, wobec 7 dłużników¹⁸, sprawy do rozstrzygnięcia przez sąd lub Prokuratorię Generalną kierowano po upływie 42 dni (w dwóch przypadkach), od 135 do 366 dni (w pięciu przypadkach)¹⁹ i 836 dni (w jednym przypadku), po wysłaniu ostatniego pisma²⁰ lub wezwania do zapłaty²¹. Komendant 26.WOG wyjaśnił, że wydłużony czas kierowania spraw do sądu czy też Prokuratury Generalnej spowodowany był koniecznością zebrania pełnej dokumentacji i obciążeniem jedyne go radcy prawnego, zatrudnionego w 26.WOG, który realizuje również inne zadania związane z licznymi postępowaniami przed sądami czy też Krajową Izbą Odwoławczą. Wybierając kolejność składania pozwów kierowano się analizą charakteru sprawy i jej złożonością, szczególnymi okolicznościami, datą wymagalności, odwoływaniami od nałożonego roszczenia, prowadzeniem innych sporów sądowych z tym samym wykonawcą oraz ryzykiem przedawnienia roszczeń.

W rezultacie czynności windykacyjnych dotyczących analizowanych przypadków, nie wyegzekwowano żadnej zaległości oraz nie potrącono należności z wynagrodzenia wykonawcy, ani też z zabezpieczenia należytego wykonania umowy, której zapisy to umożliwiły.

Zaległości związane były m.in. z brakiem wystarczających środków na pokrycie roszczeń wynikających z ustalonych kwot należności²² oraz brakiem możliwości wyegzekwowanie należności z wynagrodzenia wykonawcy, lub zabezpieczenia należytego wykonania umowy²³.

(akta kontroli tom I str. 55-197, 202-208)

Komendant wyjaśnił, że zgodnie z art. 498 kodeksu cywilnego w zawartych z kontrahentami umowach, ustalił termin zapłaty należności z tytułu kar na siedem dni od dnia odbioru przez dłużnika noty obciążeniowej, w związku z powyższym potrącenie należności z wynagrodzenia nie byłoby zgodne z zawartymi umowami i przepisami, gdyż należności te nie były wtedy wymagalne.

(akta kontroli tom I str. 203-206)

¹⁷ S. (poz. 39 i 40) w kwotach: 210,0 tys. zł oraz 466,3 tys. zł; 2 D. (poz. 33) na kwotę 55,5 tys. zł; L. (poz. 83) na kwotę 24,0 tys. zł; M. M. (poz. 23) na kwotę 28,3 tys. zł; R. (poz. 19) na kwotę 82,5 tys. zł; P. (poz. 5) na kwotę 192,7 tys. zł; R. (poz. 3.) na kwotę 92,3 tys. zł.

¹⁸ Dwie należności dotyczyły tego samego dłużnika, tj. firmy S.

¹⁹ 135 dni, 196 dni, 217 dni, 298 dni, 366 dni

²⁰ P. (poz. 5)

²¹ S. (poz. 39 i 40), 2 D. (poz. 33), L. (poz. 83), M. M. (poz. 23), R. (poz. 19)

²² W dwóch przypadkach kwota na którą opiewała faktura lub zabezpieczenie należytego wykonania umowy nie były wystarczające na pokrycie roszczeń wynikających z ustalonych kwot należności, tj. należność główna: od 2 D. (poz. 33) na kwotę 53,2 tys. zł, gdzie zabezpieczenie wykonania umowy wynosiło 17,9 tys. zł, należność główna od S. (poz. 39) na kwotę 205,4 tys. zł, gdzie faktura wystawiono na kwotę 145,2 tys. zł.

²³ M. in. z powodu powzięcia informacji o potrzebie wystawienia noty po realizacji umowy i po dokonaniu zapłaty za fakturę czy też zastosowaniu w zawieranych umowach klauzul z których wynikało, iż należność może być potrącona z wynagrodzenia w terminie 7 dni od dnia odbioru przez dłużnika noty obciążeniowej.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niestosowaniu określonych w Procedurach monitorowania i windykacji należności 26 Wojskowego Oddziału Gospodarczego, czynności windykacyjnych w zakresie działań informacyjnych, tj.:

- w żadnym z badanych postępowań dotyczących egzekwowania należności nie sporządzono i nie wysłano do dłużników ostatecznych przedsądowych wezwań do zapłaty, co było niezgodne z § 26 Procedur, który zobowiązywał Radcę prawnego do wystosowania do dłużnika ostatecznego przedsądowego wezwania do zapłaty²⁴;
- w przypadku czterech należności w łącznej wysokości 870,4 tys. zł²⁵ nie sporządzono i nie wysłano drugiego wezwania do zapłaty, a w przypadku jednej należności²⁶, w wysokości 172,6 tys. zł, nie sporządzono i nie wysłano żadnego wezwania do zapłaty, co było niezgodne z § 20 Procedur²⁷, który zobowiązywał pracowników Sekcji Rachunków i Rozliczeń i Rozliczeń PGK do sporządzenia dwóch wezwań do zapłaty w terminach nieprzekraczających jednego miesiąca kalendarzowego od dnia zwrotu potwierdzenia odbioru.

(akta kontroli tom I str. 49-50, 55)

Komendant 26.WOG wyjaśnił, iż przyczyną braku realizacji wszystkich czynności przewidzianych Procedurami, był charakter danej sprawy, jej złożoność, odwoływanie się od nałożonego roszczenia, prowadzenie innych sporów sądowych z tym samym wykonawcą, artykułowanie wezwania w innych pismach kierowanych do dłużnika lub nieodbieranie przez niego korespondencji, co czyniło niezasadnym ponawianie wezwań do zapłaty należności, które z dużym prawdopodobieństwem nie zostaną uregulowane. W opinii Komendanta ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty nie wpływa na wymagalność roszczenia ani na bieg terminu przedawnienia, w związku z czym, od strony formalnej i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, nie jest konieczne.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że przyjęte w 26.WOG Procedury dotyczące działań mających na celu windykację należności nie przewidują odstępstw od ich stosowania, w tym w zakresie wysyłania wezwań do zapłaty.

(akta kontroli tom I str. 202-203)

OCENA CZĄSTKOWA

26.WOG prowadził dokumentację należności oraz sprawował bieżącą kontrolę terminowości regulowania należności. Komendant 26.WOG podejmował działania windykacyjne i je dokumentował, jednak w ich rezultacie nie wyegzekwowano do końca 2020 r. zaległości objętych badaniem NIK, a roszczenia o zapłatę skierowano na drogę postępowania sądowego²⁸. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na niewykonywaniu wobec dłużników czynności informacyjnych dotyczących wysyłania wezwań do zapłaty, wymaganych wewnętrznymi Procedurami.

²⁴ „Na podstawie udzielonego pełnomocnictwa od Komendanta 26 WOG adwokat/Radca prawny zobowiązany jest wystosować do dłużnika ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty, a w przypadku nieopłacenia przez dłużnika należności w ciągu 7 dni od dnia otrzymania wezwania, Radca Prawny po wpływie do 26 WOG zwrotnego potwierdzenia odbioru realizuje czynności zgodnie z zapisami rozdziału o windykacji sądowej.”

²⁵ od 2 D. (poz. 33) w kwocie 53,2 tys. zł, R. (poz. 19) w kwocie 78,3 tys. zł, S. poz. (poz. 39 oraz poz. 40) w wysokościach 205,4 tys. zł oraz 456,7 tys. zł, R. (poz. 3) w wysokości 76,8 tys. zł

²⁶ od P. (poz. 5)

²⁷ „W przypadku opóźnienia w zapłacie, właściwi pracownicy Sekcji Rachunków i Rozliczeń i Rozliczeń PGK sporządzają dwa wezwania do zapłaty w terminach nieprzekraczających jednego miesiąca kalendarzowego od dnia zwrotu potwierdzenia odbioru.”

²⁸ W tym poprzez złożenie zawiadomień do Prokuraturii Generalnej

Opis stanu
faktycznego

2. Wydatki budżetu państwa

Plan finansowy wydatków budżetowych 26.WOG (dysponenta III stopnia) w kwocie 596 692,6 tys. zł został zwiększony i zrealizowany do wysokości 616 431,5 tys. zł (100% planu i 118,5% wykonania w 2019 r. – 520 303,7 tys. zł), w tym:

- 237 842,2 tys. zł w rozdz. 75220 Zabezpieczenie wojsk,
- 235 845,0 tys. zł w rozdz. 75201 Wojska lądowe,
- 122 065,9 tys. zł w rozdz. 75205 Wojska Obrony Terytorialnej²⁹,
- 14 879,7 tys. zł w rozdz. 75295 Pozostała działalność,
- 613,4 tys. zł w rozdz. 75204 Centralne wsparcie,
- 4 817,8 tys. zł w rozdz. 75213 Dowodzenie i kierowanie SZRP,
- 367,5 tys. zł w rozdz. 85156 Składka na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego.

W okresie objętym kontrolą nie ponoszono wydatków z budżetu środków europejskich oraz wydatków z rezerwy ogólnej i rezerw celowych budżetu państwa. Nie wystąpiły również wydatki niewygasające.

(akta kontroli tom II str. 1-17)

Wydatki 26.WOG realizowane były w 2020 r. w trzech grupach ekonomicznych:

- Wydatki bieżące w kwocie 565 991,1 tys. zł (100% planu) i były wyższe niż w 2019 r. o 85 445,9 tys. zł, tj. o 17,8%. W tej grupie wydatki na wynagrodzenia i pochodne wyniosły 441 682,5 tys. zł (78,0% wydatków bieżących ogółem) i w porównaniu do 2019 r. (369 373,3 tys. zł) uległy zwiększeniu o 72 309,2 tys. zł (19,6%), a ich największy wzrost, tj. o 236,3% (o 66 679,8 tys. zł) nastąpił w rozdz. 75206 WOT - z 28 219,1 tys. zł do 94 898,9 tys. zł. Przeciętne zatrudnienie w 2020 r. wyniosło 5 755 osób i wzrosło o 316 osób (o 5,8%) w porównaniu z 2019 r. Średnie miesięczne wynagrodzenie osób zatrudnionych w zaopatrywanych jednostkach wyniosło 5,7 tys. zł i wzrosło o 12,6% (639 zł) w porównaniu z rokiem poprzednim.
- Świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 49 827,0 tys. zł (100% planu) stanowiły 127,9% (38 944,6 tys. zł) wydatków poniesionych w 2019 r. Największy ich wzrost, tj. o 10 609,4 tys. zł (o 71,5%) nastąpił w rozdz. 75206 WOT - z 14 830,0 tys. zł do 25 439,4 tys. zł.

Główną przyczyną wzrostu w 2020 r. wydatków na wynagrodzenia i pochodne oraz na świadczenia na rzecz osób fizycznych było przyjęcie na zaopatrzenie: Zarządu Wsparcia Dowodzenia i Łączności Dowództwa Generalnego, Grupy Zabezpieczenia Pomiechówek, Rejonowej Komisji Lekarskiej w Legionowie, Szkoły Podoficerskiej SONDA oraz zaopatrywanie przez cały 2020 r. Dowództwa Wojsk Obrony Terytorialnej³⁰, które w 2019 r. było zaopatrywane tylko przez 3 miesiące (od października).

- Wydatki majątkowe w kwocie 613,4 tys. zł stanowiły 75,4% wydatków poniesionych w 2019 r. (813,9 tys. zł) i były realizowane wyłącznie w rozdziale 75204 Centralne wsparcie w formie zakupów inwestycyjnych (§ 6060). 26.WOG nie zaplanował wydatków majątkowych na 2020 r., ale w trakcie roku wprowadzono środki na sfinansowanie trzech zadań o łącznej wartości 613,4 tys. zł, w tym: 352,0 tys. zł na modyfikację

²⁹ Dalej: WOT.

³⁰ Dalej: DWOT.

celownika termowizyjnego SCT RUBIN, 209,7 tys. zł na zakup urządzeń treningowych i sprzętu sportowego oraz 51,7 tys. zł na zakup dwóch kotłów warzelnych gazowych. Zadania te zostały zrealizowane. Zmian w planie wydatków majątkowych dokonano na podstawie zawiadomień otrzymanych od dysponenta II stopnia, tj. Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych. Wykonanie wydatków majątkowych w 2020 r. wyniosło 613,4 tys. zł, tj. 100% planu.

(akta kontroli tom II str.18-38, 40-47, 53-54)

Wydatki z tytułu realizacji zadań w formie umów zleceń w 2020 r. wyniosły 170,0 tys. zł i były wyższe o 35,0 tys. zł w porównaniu z 2019 r. (135,0 tys. zł). Zadania na podstawie umów zleceń w 2020 r. wykonywało 20 osób, w tym: 13 zatrudnionych w 26.WOG na podstawie umów o pracę, z których dziewięć prowadziło księgowość Koleżeńskiej Kasy Oszczędnościowo-Pożyczkowej, a cztery osoby zostały powołane do Wojskowej Energetycznej Komisji Kwalifikacyjnej Nr 3 przy Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki.

(akta kontroli tom I str. 274-385, 388-392, tom II str. 27)

W księgach rachunkowych wyodrębniono wydatki związane z pandemią COVID 19 w 2020 r., w kwocie 17 902,9 tys. zł, w tym m.in.: 4 364,9 tys. zł przeznaczono na pokrycie należności żołnierzy niezawodowych WOT w związku z pełnieniem terytorialnej służby wojskowej w dodatkowych terminach w celu zwalczania COVID 19 oraz w związku z zabezpieczeniem Wojskowego Zespołu Zadaniowego Rynia, 1 846,4 tys. zł na zakup masek, półmasek i przyłbic, 1 427,8 tys. zł na wypłaty nagród żołnierzy zawodowych, 1 413,5 tys. zł na zakup kombinezonów ochronnych, 1 346,7 tys. zł na zakup latarek, w celu doposażenia dodatkowych żołnierzy WOT, biorących udział w realizacji zadań związanych z COVID-19, 1 485,7 tys. zł na zakup testów i sprzętu do testowania, 1 329,5 tys. zł na zakup wyposażenia na zabezpieczenie grup dekontaminacyjnych, 1 084,3 tys. zł na środki do dezynfekcji oraz kwotę 3 604,1 tys. zł na inne wyposażenie i usługi związane z epidemią³¹.

(akta kontroli tom II str. 47, 333-336, 425-428)

Od marca do grudnia 2020 r. praca zdalna realizowana była na podstawie rozkazu dziennego Komendanta 26.WOG wydawanego każdorazowo na wniosek przełożonego pracownika, któremu polecano wykonywanie pracy w tej formie, a z dniem 1 grudnia 2020 r. wprowadzono aneks do „Zakładowego regulaminu pracy 26 Wojskowego Oddziału Gospodarczego” wraz z załącznikiem: „Regulamin wykonywania pracy poza miejscem jej stałego wykonywania w formie pracy zdalnej w 26 Wojskowym Oddziale Gospodarczym”. Zarówno w rozkazach, jak i regulaminie określono warunki i zasady na jakich miała być wykonywana, włącznie z zasadami ochrony przetwarzanych informacji. Na tryb pracy zdalnej przeszło od 440 (w kwietniu 2020 r.) do sześciu (w lipcu 2020 r.) osób zatrudnionych w 26.WOG oraz jednostkach będących na jego zabezpieczeniu. Najwięcej osób, tj. 440 (28 %) i 418 (27%) wykonywało pracę zdalnie w kwietniu i marcu, od maja do września liczba ta nie przekroczyła 13 osób (tj. 1%), a od października do grudnia 2020 r. nie przekroczyła 173 osób (tj. 11%). Komendant 26.WOG wyjaśnił, iż z tytułu wykonywania pracy zdalnej nie poniesiono żadnych dodatkowych kosztów, a pracownicy świadczyli pracę w tej formie

³¹ m.in. na utylizację odpadów, kursy dla żołnierzy WOT, termometry, kamizelki odblaskowe, zestawy ochrony biologicznej, zabezpieczenie żywienia, pozostałe należności żołnierzy rękawice, fartuchy itp.

z wykorzystaniem własnego sprzętu teleinformatycznego. Nie odnotował też oszczędności, w szczególności związanych ze zużyciem mediów.

(akta kontroli tom I str. 210-273)

Zobowiązania na koniec 2020 r. wyniosły 37 181,2 tys. zł, z czego 31 323,5 tys. zł (84,2%) stanowiły zobowiązania płacowe, a pozostała kwota 5 857,7 tys. zł dotyczyła dodatkowych należności żołnierzy oraz zakupów i usług. Najwyższe kwoty zobowiązań występowały w rozdz. 75201 Wojska Lądowe: 16 327,3 tys. zł (43,9% zobowiązań ogółem) oraz w rozdz.75206 WOT: 8 026,9 tys. zł (21,6%). Zobowiązania przedstawione w sprawozdaniu Rb-28 za 2020 r. wynikały z prowadzonej ewidencji. Nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz nie poniesiono wydatków z tytułu odsetek od nieuregulowanych zobowiązań.

(akta kontroli tom II str.39, 48-51, 186-190)

Szczegółowe badanie 96 pozycji wydatków w łącznej wysokości 19 780,3 tys. zł³², (tj. 3,2% wydatków ogółem), w tym 4 pozycji wydatków majątkowych (§ 6060) o wartości 561,7 tys. zł (2,8% próby) wykazało, że wydatki zostały rzetelnie skalkulowane, poniesione w granicach ustalonego planu finansowego, w kwotach i terminach wynikających z zaciągniętych zobowiązań i przepisów prawa. Wydatki majątkowe (§ 606) zostały poniesione legalnie, celowo i gospodarnie.

Nie wystąpiły nieterminowe płatności skutkujące zapłatą odsetek i kar umownych. Wszystkie dowody, zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³³, zawierały adnotacje o ich sprawdzeniu pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz posiadały dekretację do ujęcia w księgach rachunkowych. Decyzje o realizacji wydatków poprzedzone były postępowaniami przewidzianymi w ustawie Pzp oraz procedurami wewnętrznymi w tym zakresie, które jednak w przypadku pięciu wniosków o wszczęcie postępowań³⁴, nie zawierały uzasadnienia celowości ich realizacji - zgodnie z pkt 2 załącznika nr 6 do Regulaminu udzielania zamówień publicznych 26.WOG. Komendant wyjaśnił, iż ocena celowości realizacji zamówień dokonywana była na podstawie odrębnych dokumentów i załączników do wniosków. W przypadku dwóch wydatków na łączną kwotę 72,0 tys. zł, nie poprzedzono ich zatwierdzeniem przez Komendanta 26.WOG wnioskiem o udzielenie zamówienia z wyłączeniem obowiązku stosowania ustawy Pzp. Stwierdzono także, że wszystkie zbadane 19 protokoły odbioru przeglądów i konserwacji urządzeń technicznych o wartości 1 020,0 tys. zł podpisali Wykonawca i Kierownik Grupy Zabezpieczenia, który jednocześnie zatwierdzał te protokoły. Zgodnie z warunkami umowy wykonanie usługi powinno być potwierdzone w protokole odbioru przez Komisję w składzie: przedstawiciel Grupy Zabezpieczenia, Użytkownik oraz przedstawiciel wykonawcy. Komendant 26.WOG wyjaśnił, że w książce konserwacji widnieją podpisy komisji odbierającej usługę.

(akta kontroli tom I str. 274-405, 421-425, tom II str. 269-332, 336-347, 350-424, 429-467, 481-482)

Roczne sprawozdanie o udzielonych w 2020 r. zamówieniach zostało terminowo³⁵ przekazane Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych. W 2020 r. 26.WOG

³² Doboru próby 44 pozycji wydatków dokonano metodą MUS na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych z konta 130 – bieżący rachunek bankowy strona Ma, z wyjątkiem odpowiadających pozapłacowym wydatkom budżetowym oraz wydatkom poniżej 500 zł; doboru próby 25 pozycji wydatków o wartości 13 373,3 tys. zł dokonano w sposób celowy kierując się wysokością wydatku, do próby wybrano pięć pozycji wydatków realizowanych na podstawie umów zleceń o wartości 170,0 tys. zł oraz pięć pozycji wydatków związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 o wartości 3106,2 tys. zł oraz czterech wydatków majątkowych o wartości 561,7 tys. zł,

³³ Dz.U. z 2021 r. poz. 217.

³⁴ O łącznej wartości 412,8 tys. zł.

³⁵ Zgodnie z art. 98 ust. 2 ustawy Pzp;

przeprowadził 78 postępowań o zamówienie publiczne na łączną kwotę 39 915,5 tys. zł netto, w tym 74 w trybie przetargu nieograniczonego o łącznej wartości 38 124,2 tys. zł oraz 4 postępowania z wolnej ręki na kwotę 1 791,3 tys. zł. Szczegółowym badaniem objęto trzy zamówienia na łączną kwotę 938,4 tys. zł netto (tj. 2,3% wartości zamówień), w tym dwa w trybie przetargu nieograniczonego o wartości 634,8 tys. zł na zakup wraz z dostawą odzieży sportowej oraz sprzętu sportowego oraz o wartości 185,0 tys. zł w zakresie przygotowania, przeprowadzenia kursu spadochronowego wraz z dodatkowymi skokami doszkalającymi dla DWOT i brygad WOT, a także jedno zamówienie na podstawie art. 4 pkt 8 ustawy Pzp o wartości 118,6 tys. zł na wykonanie kompleksowego kursu ratownika wodnego, kwalifikowanej pierwszej pomocy, sternika motorowodnego dla DWOT. Realizacja zamówień była zgodna z treścią zawartych umów, z wyjątkiem nieterminowego wykonania umowy dostawy odzieży sportowej i sprzętu sportowego o wartości 17 178 zł, za co zgodnie z § 6 pkt 2 tej umowy, naliczono karę w kwocie 6 187,68 zł³⁶. Naliczenie kary nastąpiło w dniu 30 grudnia 2020 r., tj. po 56 dniach od dostarczenia towaru (4.11.2020 r.), co było spowodowane stanowiskiem wykonawcy, iż opóźnienie miało związek z COVID-19, a kara nie mogła być w tych okolicznościach naliczona. W wyniku podjęcia działań wyjaśniających³⁷, Komendant 26.WOG nie uznał zasadności stanowiska wykonawcy i naliczył karę.

(akta kontroli tom I str. 413-419, tom II str. 55-133, 235-268)

Objęte sprawdzeniem postępowania zostały przeprowadzone zgodnie z wymogami ustawy Pzp oraz obowiązującymi w 26.WOG regulaminami, natomiast wnioski o ich wszczęcie nie zawierały uzasadnień celowości realizacji zamówienia, które były wymagane w pkt 2 załącznika nr 6³⁸ Regulaminu udzielania zamówień publicznych w 26 Wojskowym Oddziale Gospodarczym. Komendant wyjaśnił m.in., że uzasadnienie celowości realizacji zakupów znajdowało się w załącznikach do tych wniosków.

(akta kontroli tom II str.55-133, 213-242,259)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dokonanie wydatku na kwotę 35,1 tys. zł poniesionego w ramach § 4170 Wynagrodzenia bezosobowe na wykonanie sesji zdjęciowej i albumu fotograficznego, który był ujęty w planie finansowym 26.WOG, ale nie został uwzględniony w planie zakupów na działalność promocyjną DWOT, było niezgodne z §12 w związku z §13 decyzji nr 33/MON z 5 marca 2019 r. w sprawie działalności promocyjnej w resorcie obrony narodowej³⁹.

Komendant 26.WOG wyjaśnił, iż z uwagi na fakt, że wniosek Dowódcy WOT o dokonanie wydatku dotyczył zawarcia umowy o dzieło z osobą fizyczną, został on zrealizowany w ramach limitu wydatków bieżących w § 4170, a w chwili realizacji przedmiotowej usługi, DWOT nie miało jeszcze wyodrębnionych środków na działalność promocyjną, a zadania zlecone

³⁶ Nota obciążeniowa nr 31/2020 z dnia 30.12.2020 r. na kwotę 6187,68 zł

³⁷ Pismo Komendanta WOG z 18 listopada 2020 r. do wykonawcy o przesłanie dokumentów, z których wynika, że opóźnienie spowodowane było okolicznościami związanymi z COVID-19, odpowiedź wykonawcy (wpłynęła 1 grudnia 2020 r.), pismo Komendanta 26.WOG z dnia 4 grudnia 2020 r. zwrócił się o ponowne wyjaśnienie opóźnienia, bez odpowiedzi Wykonawcy

³⁸ Załącznik nr 6 – Wniosek o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie ustawy Pzp

³⁹ Dz. Urz. MON poz. 40

zostały wprowadzone przez Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych dopiero na przełomie marca i kwietnia 2020 r.

(akta kontroli tom I str. 275-317, 411-412)

2. Wydatkowanie kwoty 72,0 tys. zł na zakup środków ochrony osobistej w związku z COVID-19 pomimo niezatwierdzenia wniosku o dokonanie wydatku, co było niezgodne z wymogami określonymi w § 4 ust. 1 rozdziału III Regulaminu udzielania zamówień publicznych w 26.WOG. Komendant 26.WOG wyjaśnił, że zakupy dotyczące środków ochrony osobistej w związku z COVID-19 musiały być dokonane niezwłocznie po otrzymaniu zapotrzebowania, tym bardziej, że w okresie tym na rynku występowały braki dostępności asortymentu, a wniosek sporządzony został przez Kierownika Sekcji Medycznej w dniu dokonania przesunięcia środków finansowych, co umożliwiło opłacenie faktur.

Zdaniem NIK z przywołanego przepisu Regulaminu wynika, że nie sporządzenie, ale zatwierdzenie przez Komendanta 26.WOG wniosku o dokonanie zakupu przesądza o możliwości udzielenia zamówienia, zaciągnięcia zobowiązania i dokonania wydatku. Faktury zostały wystawione w dniach 8.04.2020 r. i 10.04.2020 r. i w tych samych dniach zakupione towary przyjęto do magazynu, tj. odpowiednio: 20 i 18 dni przed sporządzeniem wniosku i odpowiednio: 30 i 28 dni przed jego zatwierdzeniem przez Komendanta 26.WOG (8.05.2020 r.). Płatność nastąpiła odpowiednio na 9 i 2 dni przed zatwierdzeniem wniosku.

(akta kontroli tom II str. 343-344, 435-480, 482)

3. Brak podpisu Użytkownika na 19 protokołach odbioru przeglądów i konserwacji urządzeń technicznych, co było niezgodne z § 5⁴⁰ umowy, który stanowi, że wykonanie usługi powinno być potwierdzone w protokole odbioru przez Komisję w składzie: przedstawiciel Grupy Zabezpieczenia, Użytkownik oraz przedstawiciel wykonawcy.

(akta kontroli tom I str. 421-422, tom II str. 277-296, 328-332, 349, 481-482)

OCENA CZĄSTKOWA

W wyniku kontroli wydatków na kwotę 19 780,3 tys. zł (tj. 3,2% wydatków ogółem w 2020 r.) poniesionych przez 26.WOG stwierdzono, że zostały one dokonane z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi. Wydatki te zostały rzetelnie skalkulowane i wykonane w granicach ustalonego planu finansowego, w kwotach i terminach wynikających z zaciągniętych zobowiązań i przepisów prawa. Decyzje o ich realizacji były poprzedzone procedurami przewidzianymi w ustawie Pzp, z tym że wnioski o wszczęcie analizowanych postępowań nie zawierały uzasadnień celowości ich realizacji określonych w Regulaminie udzielania zamówień publicznych 26.WOG⁴¹, a w dwóch przypadkach dokonano wydatków mimo braku zatwierdzenia wniosku o udzielenie zamówienia z wyłączeniem stosowania ustawy Pzp. Środki finansowe przeznaczone były na realizację ustawowych zadań Oddziału, ale w jednym przypadku stwierdzono dokonanie wydatku bez jego ujęcia w planie zakupów promocyjnych. Stwierdzono także sporządzanie, niezgodnie z § 5 zawieranych umów, protokołów odbioru usług przeglądów i konserwacji urządzeń technicznych, które nie zawierały wymaganego podpisu Użytkownika.

⁴⁰ § 5 – Sposób i warunki realizacji przedmiotu umowy

⁴¹ Wymagana w pkt 2 załącznika nr 6⁴¹ Regulaminu udzielania zamówień publicznych w 26 Wojskowym Oddziale Gospodarczym.

3. Sprawozdawczość

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez 26.WOG jednostkowych sprawozdań rocznych za 2020 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2020 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo⁴² pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań⁴³. Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. W związku z techniką księgowania (brak analityki do konta 130) prowadzoną wykorzystaniem Zintegrowanego Wieloszczeblowego Systemu Informatycznego Resortu Obrony Narodowej (ZWSI RON), dane dotyczące dochodów i wydatków wykazane w sprawozdaniach budżetowych były pozyskiwane odpowiednio z kont zespołu „7”, do których prowadzono się szczegółową ewidencję wg podziałek klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

(akta kontroli tom II str.134-212)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzenie przez 26.WOG sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i zgodnie z ewidencją księgową.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zapewnienie przestrzeganie Procedur monitorowania i windykacji należności w zakresie realizacji czynności informacyjnych wobec dłużników oraz postanowień Regulaminu udzielania zamówień publicznych w zakresie dotyczącym udzielania zamówień i dokonywania wydatków po uprzednim zatwierdzeniu wniosku przez Komendanta 26. WOG.
2. Zapewnienie realizacji wydatków na cele promocyjne zgodnie z planem zakupów promocyjnych.

⁴² Zgodnie z załącznikiem 38 do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1393) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz.U. z 2019 poz. 1793).

⁴³ Przed terminem generowania sprawozdań z systemu ZWSI RON wszyscy dysponenti środków budżetowych i pracownicy Pionu Głównego Księgowego dokonują uzgodnień sald kont księgowych – regulacja zawarta w „Procedurach związanych z planowaniem finansowym i rzeczowym 26 WOG” w rozdziale VII Dokonywanie wydatków ze środków publicznych.

3. Podpisywanie protokołów odbioru usług z zakresu konserwacji i przeglądów urządzeń zgodnie z wymogami umów.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁴⁴ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolne.

Warszawa, dnia 22 marca 2021 r.

Kontroler
Karolina Zawadzka - Kozłowska
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie
p.o. wicedyrektora
Wojciech Wojciechowski

.....
podpis

Kontroler

.....
podpis

⁴⁴ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.